

náljanak saját érdekeik csorbításán kívül meggyünk közérdekének.

E nagy összeg, mellyel Háromszék anyagi viszonyait teljesen átalakítani, egy szebb és boldogabb jövő alapjai lehetnek letenni — kiosztatván, minden haszon nélkül fog elenyészni az egyesek kezében, anélkül, hogy bár az egyes jogosultaknak is nagyobb hasznára lenne.

Most, midőn meggyünk anyagi viszonyai átalakításáról van szó, most, midőn meg van adva a kedvező alkalom meggyünk lakosait anyagi jólétre juttatni, most, midőn a kormány és nemzet támogatására biztosan számíthatunk: tegyék szívókre a lóbeszerzési alaphoz jogosultsággal bíró huszársaládok, azok egyes tagjai kezéket, gondolják meg, hogy tőlük függ e megye lakosainak jóléte, boldogsága, tőlük függ Háromszék-megyét az anyagi jólét és boldogság nagyobb fokára emelni s ha e kérdések hazafiakhoz, székelyekhez illően komolyan fontolóra vették; akkor határozatlanok afelett, hogy ez alap az egyes családoknak kiosztásuk-e, vagy az a jogosultak teljes rendelkezési joga fentartásával a Szentgyörgyön felállítandó fondó alapjául ajánlások fel.

Nem teszünk a jogosult családok, azok egyes tagjairól akkora önzést fel, hogy ez alapot akkor, midőn a megye közérdekéről van szó, arról, hogy Háromszék nagygyűlése, boldoggyá és virágzóvá tétessék — ne ajánlanak fel e megye jólétének előmozdítására.

A lóbeszerzési alap áll 80—90,000 frthól. Ez összeggel meggyünk anyagi jólétét teljesen, egyszer-mindenkorra megalapítani tudnók. Ez összeghez jogosultságot tart 603 család.

Ez összegből, mely magában nagy összeg, a 603 család között kiosztatván, roppant csekély, alig figyelembe vehető összeg jut a családok egyes tagjai részére, mert van olyan család, melynek tagjai között 250 részre oszlik a családot illető rész s így alig 50 kr. jut hozzávetőleg egy családtagnak, a részesedés legnagyobb összege 260 frt — legkisebb 50 kr — legtöbbször 4—5 forint jut, mellyel anyagi érdekeiket igen csekély mértékben mozdíthatnák elő, sőt egyes tagok haszon nélkül fecsérelnek el.

Ha Csikszék tudott a „revindikált havasok“ jövedelméből gyönyörű, e megye közművelődési viszonyait nagy mérvben átalakító alapítványokat tenni, ha elég hazafias volt az egyéni önző érdek fölé emelni a közérdek javát: miért ne fordíthatná a Csikmegye lakosainál sokkal nagyobb anyagi jólétnek örvendő Háromszék-megye éppannyira hazafias lakossága a 80, 90,000 frthól álló lóbeszerzési alapot e megye közjává, anyagi jóléte felvirágzására.

Megfontolást érdemlő kérdés, melynek szerencsés megoldásától egy szebb és boldogabb jövő van függővé téve; ép ezért gondolkozunk komolyan e kérdés fölül a hazafiasan érző jogosultak s a kérdés megoldásánál meggyünk közérdeke lebegjen szemek előtt.

E tényre megörökítenek nevüket a jogosult családok Háromszék történetében s nevüket „már ványlapokra aranybetűvel“ a történet műzsája vésné fel.

A fondó tehát felajánlás esetében a lóbeszerzési alaphoz állítatnak fel, annak részvényesei ez alaphoz jogosult családok lennének, e családok s azok egyes tagjai rendelkezésének kizárólag ez alap felett s ezek vennék 5 évig a biztosított kamatokat s azontul a nyereség osztlakát.

Kockázata semmi, megnyerve minden!

Hivatkozunk a jogosult családok, — azok egyes tagjai hazafias érületére s elvárjuk, sőt e megye öszejöllete nevében követeljük a lóbeszerzési alapnak a fondó javára leendő felajánlását. —

Meggyünk értelmesebbjéi, jobbjai terjesztsek ez eszmét; győzzék meg a kételkedőket, önzőket afelett, hogy a felajánlás által az egyéni tulajdonon nem lesz csorba ütve, hogy a fondó után veendő, idővel roppant hasznok nyeresé mellett, meggyünk közjává, anyagi felvirágzásának alapjait tennék le.

Az eszmétől, hogy anyagi jólétünket felvirágoztatni kell — átlathat, működésünk mindnyáján közre, hogy a lóbeszerzési alapnak a fondó részére felajánlása által egy szebb jövő alapjait tehessük le.

A jogosult családok nyilatkozhatnak e kérdésben.

Kérjük e kérdéshez minél többen hozzászólani. Mi bármily irányú véleménynek szívesen adunk lapunkban helyet.

A h á b o r u.

Mithad pasa Törökország legelső államférfia s az európai diplomácia kimagasló alakja Konstantinápolyba visszahívott. Mithad basa besorozást szerzett Törökországnak a reformok és harcok mezején mult évben és így jogos a remény, hogy Mithad langesze, törhetlen erővel sikerül helyrehozni a hibákat, melyeket a török kormány és hadvezérek elkövettek.

A törökök több helyen arattak sikert az oroszok felett Reuf pasa Jeni-Sagra környékéről megfutómódra kényszerítést a kozákokat s e vidéken megakadályozta az oroszok előnyomulását. Ruscsukból gyakran törnek ki egyes csapatok s mint a dunai tartomány kormányzója jelenti, július 24-én Pisacánál megverte az ott táborozó oroszokat. Fontosabb azon hír, hogy az oroszok Plevnánál, hol mint látszik, az összecsapások egymást követik, újból megverettek. Mehemed Ali fővezérnek terve az, hogy a Balkánon átvonul orosz sereg visszavonulási útját elvágja; e terv — miután Drinápolyban tekintélyes haderő áll — könnyen keresztülvihető.

Sumlából jelentik július 25-ről, hogy Ozman pasa a plevani tüköztenél az ejtett szákmányon kívül 2 ágyut is elvett a muszkáktól. Július 25-én Rasgradnál az oroszok és a törökök között jelentékeny tüközet volt. A törökök megtartották állásaikat. Achmed Ejub július 25-én Sumla közelében jelentékeny csatát nyert, melynek eredménye ismeretlen.

Szulejman pasa csapatai gyors léptekkel a harctérre mennek s Reuf pasa csapataival egyesülve fogják a muszkákat megtámadni. Sumlából írják július 24-ről: A muszkák folytonosan hátrálóan Ozman pasa előtt, ki Plevna felől ellentük nyomul. A dobrudzaei muszka hadtest Várna és Siliustria közt van s Siliustriát ostromolja. A törökök erősen küzdenek s Rasgradnál a török lovaság több tüközetben diadalmaskodott. Sumlából 25-ről írják: A muszkák Siliustria mellett megátdatattak s nagy veszteséggel hátrálni kényszerültek.

Azsiában a muszkák új támadásra készülnek. Osurgetinél 30,000 muszka van összpontosítva. Izmail pass megtámadta a muszkákat és az Ararát hegylátnál visszaverte roppant veszteséggel. Mukhtar pass az orosz derékhad megtámadására készül.

A proféta zászlója ki fog tűzteni s a seik-ul-izlam a zászló kibontása előtt 3 nappal a Szofiume c s e t b e n mindazon muzulmán ki fogja átközni, ki fegyvert nem ragad a muszka ellen.

A román hadsereg át fog kelni a Dunán és önállóan veszi ostrom alá Vidint. (Szegény Vidin! ugyan meleg napok várnak reád a meztlábás hadsereg vitézsége miatt.)

A seik-ul izlam letétezt s utódján Car e c e f e n d i nevezetett ki. M o l l i n a r y tábornok lemondott. (Jól tette.) A montenegróiak 27-én ostromolni kezdték Niksicet, az elfoglalt erődítéseket felrobbantották.

A Reiter-ügynökség jelenti Londonból július 27-ről: Szulejman pass Karaburannál megverett, 10 ágyut veszett s Drinápolyba hátrált. (?) A muszkák a philippopoli és drinápolyi uton Khaskoig nyomultak elő. A muszkák Jamboliban s Eski-Sagra és Karaburán közt vannak; a két hadtest körülzártá Siliustriát. A török nemzethez a következő kiáltvány bocsátott ki:

„A táviró már jelezte, hogy mily körülmény között történt meg a duuai átkelés Sziszotvánál. Az ellenség ezóta Tirnovába nyomult, és egy galogság és kozákokból álló hadosztályt küldött előre, mely a Balkán Jimonánál álltpe és Jeni és Eski Sagrát fenyegeti. E hirre gyors rendszabályok hozattak és a fővárosból küldött csapatok által megerősített Reuf pass, kinek főhadiszállása Islimbiában van, mindent megtett már, hogy az ellenség visszavesse. A miniszterek éjjel-nappal a seraskeratban vannak, hogy a csapatparancsnokokkal levelezhessenek. A legnagyobb buzgalmat és tevékenységet fejtik ki, hogy a sereg szükségleteit kielégítsék. Bizva az isteni gondviselésben, reméljük, hogy az ellenség rövid idő múlva elhagyja országunkat.

Nincs ok félelemre, ha az ellenség a Balkánt át is lépte. Mindenkinnek szent kötelessége bátorsággal és türelemmel felfegyverkezni, bizni a gondviselésben és a kormányt az ország megmentési művésben támogatni. Konstantinápoly lakosai érdekeik tekintetéből be fogják látni a rendszabályok fontosságát. Itt van ideje annak, hogy a vidék lakosaival egyesülve hazaszeretettel behizonyítsák, hogy mindentudóan a harctérsiensenek és ha szükség lesz, elhagynak feleséget, gyermekeket és az ottomán név becsületét semmál dozóttal sem ijednek vissza. Első sorban azok fogják buzgódságukat és hűségüket behizonyítani, kik beiratják magukat az önkénytesek közé; a padisa mint saját gyermekeit fogja őket tekinteni. Felhívunk tehát minden bátor és hazaszerető szívet, hogy siessenek testvéreik segítségére és verjék a benyomulókat.

Anglia roppantul készül, a tengeri és száraz hadsereget erősíti. Megcáfoltatik azon hír, hogy a szultán Namik passát békeajánlattal bizta volna meg.

Népgyűlés a háboru ügyében Budapesten.

A nemzeti lovaglő-egyesület csarnokában Csütörtökön tartott meg az a népgyűlést, melyet a főváros polgárok Törökország érdekeiben hívtak egybe. A gyűlés 5 órára volt kitűzve, de 4 órakor már óriási néptömeg gyűlekezett össze a muzeum körül, lovaglő előtt és a körüllevő utcákban. A lovaglő egyesület óriási csarnoka a szó szoros értelmében tömve volt emberrel; s ezek még csak azok voltak, kik idejében érkezve, a helység megnyitásokor rögtön betoltak; a tömeg egy része kün az utcát töltötte meg. Legkevésbé 8000-re tehető a csarnokban jelen voltak száma s az utcán körülbelül ugyanannyi volt a tömeg. A csarnok karzatai nők foglalták el; a fal egyes kiállóbb pontjain, az alantab fekvő ablakokban mindenütt ember volt. Az emelvény az elnökség, a bizottság és a hírlapírók számára volt fűntartva. Ez utóbbiak közt számos külföldi lap levelezője is jelen volt, a többek közt egy szentpétervári orosz lap is.

A közönség türelmetlen lelkesedéssel várta Klapka megérkezését. Midőn a polgárok értekezlete által választott bizottság megérkezett, a közönség éljenzava követelte Klapka megjelenését, úgy hogy az elnök csak hosszas szünet után juthatott szóhoz.

Öt órakor érkezett meg a bizottság a gyűlés színhelyére, s P u l s z k y Ferenc elnök az ülést egy beszéddel megnyitotta.

Pulszky beszéde után Királyi Pál lépett az emelvényre.

Beszéde közben a küldöttség Klapkával, ki M o g y o r o s s y ezredes kíséretében jelent meg, megérkezett a gyűlésre.

K l a p k a azonnal a szószékre lépett, s a hallgatóság csilapolni nem akart éljenzései közt kezdő olvasai beszédét, mely egész terjedelmében a következőleg hangzik:

Tisztelet polgártársak!

E gyűlés bizottságának megtisztelő felhívása folytán örömmel jelentem meg az önkörében, bár félelek, hogy beszédem folyamában sokat kell ismételnem, a mit nyilvánítságra bocsátott közleményeimben és levelemben már elmondottam. De komoly kérdéseket, minő az előttünk fekvő kérdés is, mely hazánk létével és jövőjével oly szorosban egybeftt, nem lehet égy gyakran megvilágítani, hogy az igazság teljes és tiszta ismeretére juthassunk.

Oroszország hatalmi terjeszkedése az Alduna környékén az osztrák és magyar államférfiaknak kezdetől fogva sok aggodalomra adott okot. De addig, mig Oroszország kitűzött célját csupán saját fegyvereivel törekedett elérni, a vesztély nem volt oly fenyegető. Az osztrák-magyar monarchia ereje, mely Európa rokonszenzőre számíthatott, elégségesnek látszott arra, hogy az északi hatalom tulkapásának gátot vessen. Mióta azonban Oroszország az összes délszláv népeket belevonta tervei körébe: mióta Cattaró obleitől kezdve egész a Duna torkolatáig minden szlávjal, sőt még Románia lakói is a Szentpétervárról hozzájuk érkező parancsokra hallgatnak; mióta e népek a cár legelső intéseire kézzel felemelni karjokat, s haderejük az orosz hadsereg biztos elővédét képezi, s főleg a törökországi bonyodalmak kezdete óta ösztönszerűleg érzi minden magyar, hogy Törökország legyőztése után ugyanezen romboló erők hatalmukat ellenük, s az osztrák-magyar monarchia léte elle fogják fordítani. Az orosz írők ezt nyíltan bevallják és hirdetik.

Volt idő, midőn mi sem néztük közönynyel délszláv szomszédaink szomorú sorsát és nyomorát, kikhez bennünket oly számos történelmi emlék és számos érdek fűzött. Volt idő, midőn jövőnkör egymás iránti barátságban gondoskodtunk, és annak biztosítékát a közös haladás pályáján ismertük fel.

És valóban, ha valaki, bizonyára mi, a legközelebbi szomszédok voltunk hivatta arra, hogy a Balkán félsziget elmaradt népei között világozságot, művelődést, a rendezett állapotok és a valódi polgári szabadság fogalmait terjesszük. Új kereskedelmi szerződés, élénkebb forgalom és mindenekelőtt alkalmas vasuti összeköttetés leginkább vezettek volna e célhoz. Még két-három ávi béke és a vasutak ki lettek volna építve; Konstantinápoly, Salonik, Törökország belseje Bosznia és Szerbián át Budapesttel és Béccsel vasuti vonalakkal lettek volna összekötve. Oroszország befolyása e humanitarius törekvésekkel szemben gyengült volna; hódítási panszláv terveiről pedig örökre le kellett volna mondania. E vesztélyt felismerték Pétervártól és hogy ezt megelőzzék, a rég idő óta készen volt aknákat fölrobbantva, jelt adtak a lázadásra Boszniában és Hercegovinában.

A lázadás sokáig elhúzódott, s mert a teljesen készületlen Törökország azt rögtön el nem fojthatta, ebből az következtették, hogy Törökország életereje megvan törve. Ha ezt mások kétségbe vonták, ha Oroszország titkos üzemleire történt utalás, a félhivatalos és szláv lapok rögtön előállították s a hivatal tanácsadót vagy megnyugtatták, vagy nevétségessé tenni igyekeztek. Csupán azok találtak hitlere, kik Törökország közeli halálát teli torokkal hirdették, s ezen állam létjogát legcynikusabb módon kétségbe vonták.

A törökök győzelme harcai Szerbiában, és később hatalmas erőfejlesztésük a többi csatákon végre rábírták a diplomatiát annak felismerésére, hogy a beteg ember épen nem oly btege, mint ezt sokan állították és hogy mielőtt meghal meg patakokban fog a vér fogyvere által folyni, mit megakadályozni az emberiség érdekében állott volna.

És miután a lázadás Hercegovinában és Boszniában eltojtotat, Szerbia békére kényszerítettett és Mon-